

jeg haaber vil blive nedsat i denne Sag. Der vil det jo saa ganske sikkert komme frem, om det nu altsaa er saadan, at der virkelig ikke bliver lagt større Byrde paa Beboerne end forhen under den gamle Tilstand. Jeg har som sagt mine Tvivl derom. Endstaa man i mange Aar har talt saa meget om at lette Byrden, navnlig Hartkornshyrden, har jeg ikke set, at det har frugtet videre, saa man maa undskyldte mig, at jeg endnu har nogen Tvivl. Jeg skal nu gøre opmærksom paa en Ting, som jeg endnu ikke har hørt fremfatet nogen Udtalelse om under denne lange Debat, og det er, at naar Lærerne blive fritagne for Kirkeflokkernes Ringning, og den bliver lagt over paa Kommunens Beboere, saa faar man der en forøget Udgift, men selv om den ikke kommer til, saa er jeg dog ikke saa ganske sikker paa, at Loven ikke mange Steder kommer til at virke saaledes, at man faar forøgede Byrder, idet der skal oprettes flere ny Embeder. — Endnu vil jeg til Slutning gerne sige, om det ikke, naar man tager i Betragtning, at Befolkningen gerne vil gøre saa meget som muligt for sit Skolevæsen, var rigtigt, at man ikke nu paa en Gang gik ned til at sætte 70 Børn som Maximum for en Skole. Det var dog et ganske antageligt Spring, om man nu blot gik til 80. Jeg er sikker paa, at selv om man indlægger det og altsaa gør dette betydelige Fremskridt, saa er det dermed ingenlunde sagt, at 80 Børn er et passende Antal i en Skole. Og saa jeg finder, at 70 er nok, ja mere end nok til een Lærer. I Betragtning af, at det ellers vil volde store Udgifter for Kommunerne, naar de skulle oprette de mange ny Lærere embeder, synes jeg imidlertid nok, at man maatte passende kunde blive staaende ved 80 Børn, og saa overlade det til Beboerne selv at ordne Sagen videre paa det Grundlag, altsaa antage flere Lærere kræfter og oprette ny Stoler.

B. Madsen: Da det foreliggende Skolelovforslag i disse Dage er bleven behandlet saa udførlig, som det er, kan jeg frsafalde Ordet.

Poulin: Der er i Anledning af dette Lovforslag af mange forskellige udtalt Paastømmelse lige over for den højterede Minister, og jeg skal ogsaa føje min Tak og Erkendtlighed til ikke alene for Lovforslagets Fremkomst, men ogsaa for den Form, hvorefter det er fremkommet, for den Hensyntagen, der er vist til alle Sider, uden at dog Maalet for et saadant Lovforslag, nemlig en delvis Reform af Ordningen af vort Skolevæsen og en gennemgribende Reform

af Bønningsvæsenet, er opgivet. Jeg tror, at man i særlig Grad maa paastømme det konservative Grundlag, hvorpaa Lovforslaget er bygget, medens det dog samtidig har et aabent Øje for de Kræfter, der lyde ude i Befolkningen, og for de Krav, Nutiden maa stille til vor Folkestole. Endelig tror jeg ogsaa, at man maa paastømme den finansielle Side af Lovforslaget, idet nemlig en stor Del af Udgifterne derved skulle udredes af Statskassen, thi hvor meget man end kunde ønske at indødekomme det virkelig berettigede Krav, som Lærerne have paa en gennemgaaende Lønforhøjelse, tror jeg dog, at man vanskeligt vilde kunne naa dertil, naar ikke den Bestemmelse, som jeg nys har nævnt, var bleven indført i Lovforslaget. Kommunerne ere jo, som vi alle vide, i Forvejen stærkt bebyrdede med Udgifter, og det vilde efter min Mening have været uforsvarligt at paalægge dem denne forøgede Byrde. Skønt jeg altsaa for mit Vedkommende kan betegne dette Lovforslag i dets Helhed som et virkelig godt, brugbart Forslag, saa følger jo ikke deraf, at jeg er i Stand til at tiltræde det i alle dets Enkeltheder; der følger ikke deraf, at der ikke ogsaa er enkelte Punkter, hvorpaa jeg kunde ønske det anderledes. Jeg skal ikke paa dette Tidspunkt af Forhandlingerne give mig af med at tilsende give min Stilling til alle Paragraffer i Lovforslaget, saa meget mindre som selve Lovforslaget jo under disse Dages Forhandlinger er blevet meget udtømmende gennemgaaet af de Talere, som hidtil have haft Ordet, men der er dog enkelte Punkter, hvorom jeg vil tillade mig at udtale mig. Der er først Lovforslagets § 1. Der er deri optaget en Bestemmelse, der i Begyndelsen af Skoletiden forøger Skolepligten med et halvt Aar. Jeg finder denne Bestemmelse ret heldig og ganske tidssvarende. Her kommer jeg altsaa i Modfætning til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem fra Næsens (Verntsen) forleden Dag, der udtalte, at det var almindeligt, at Mødrene satte sig til at læse med deres Børn, før de kom i Skole. Ja, jeg vilde ønske, at det var saa. Det var i det mindste Tilfældet i min Barndom — og maatte ogsaa i det ærede Medlems Barndom — at de allerfleste Mødre paa Landet bibragte deres smaa Børn de første almindelige Kundstaber; de lærte dem Bogstaverne, lærte dem at stavet og til Dels ogsaa at læse indenad. Denne gode gamle Skik er imidlertid desværre i vor rasfløse og jeg kan vel sige det, overfladiske Tid stærkt paa Retur. Man hører i Almindelighed den Udtalelse: Nej, vi have vore Skoler, og vi have vore Lærere